

IKC GIDS

**IKC
HEI &
BOS**

INHOUD

Welkom	3
De school	4
Waar staan we voor	5
Organisatie van het onderwijs	6
Zorg voor kinderen	13
De leerkrachten	16
De ouders	17
Ontwikkeling van het onderwijs in de school	18
Resultaten van het onderwijs	18
Praktische informatie	19

'NATUURLIJK...
VERWONDERWIJS'

WELKOM

Voor u ziet u de IKC-gids van IKC Hei & Bos. U kunt hierin lezen wat de uitgangspunten en de doelstellingen van onze school zijn, hoe een en ander is georganiseerd en wat onze plannen voor de komende jaren zijn.

Verder informeert deze gids u over de gang van zaken binnen onze school; informatie over de kinderen, de leerkrachten en de ouders (daar waar verder 'ouders' staat, bedoelen wij 'ouders/verzorgers') Om het goed leesbaar te houden heb ik dit in beknopte vorm gedaan. Voor details verwijs ik u naar het meerjaren-schoolplan 2023-2027, dat op school opgevraagd kan worden.

Jaarlijks wordt er – op basis van dit schoolplan en aan de start van een nieuw schooljaar – een schooljaarplan geschreven met de plannen voor het komende schooljaar. Deze schoolgids geldt voor het schooljaar 2023-24.

Met vriendelijke groet,
Kim Meerema
Directeur IKC Hei & Bos

www.heienbos.nl

DE SCHOOL

Begin 2016 is in Hoenderloo een werkgroep kinderopvang en basisonderwijs gestart. De werkgroep bestond uit vijf ouders met kinderen in de leeftijd van 0 t/m 4 jaar. Deze werkgroep is bij elkaar gekomen, omdat wij het belangrijk vinden dat kinderen onderwijs krijgen in het dorp waar ze opgroeien. Sindsdien is de werkgroep bezig geweest met het onderzoeken van de mogelijkheden voor het starten van een nieuwe school in Hoenderloo. Met elkaar is er, in samenspraak met het dorp (middels een enquête en informatieavond), in enkele sessies bepaald wat wij belangrijk vinden voor basisonderwijs in Hoenderloo.

De Stichting Integrale Streekschool Hoenderloo is opgericht in januari 2017, waarna de gemeentelijke procedure in gang is gezet en wij in juni 2017 door de gemeenteraad van Apeldoorn unaniem op het plan van scholen zijn gezet. In november 2017 heeft het ministerie goedkeuring gegeven om ons IKC Hei & Bos in augustus 2018 te openen. In januari is onze naam IKC Hei & Bos bekend gemaakt. De stichting blijft Stichting Integrale Streekschool Hoenderloo heten. IKC Hei & Bos (brinnummer 31 JL) is geopend in augustus 2018.

De school ligt op een prachtige plek, grenzend aan een weide met uitzicht op de Heldringkerk, in een vrij rustige buurt aan de rand van het bos. Aan de voorkant van de school is een doodlopende straat. Aan de andere kant van de school is iets meer verkeer, met name bestemmingsverkeer.

Hoenderloo ligt in de provincie Gelderland, valt onder de gemeente Apeldoorn en heeft zo'n 1600 inwoners. Het dorp ligt midden op de Veluwe en de ingang van Park Hoge Veluwe grenst aan het dorp. Er is dan ook veel toerisme. De fietsers, wandelaars en andere recreanten verblijven in het hoogseizoen in de vele accommodaties die de omgeving rijk is, zoals hotels en campings.

We werken met vier groepen vanaf schooljaar 2022-2023: groep 1-2, groep 3, groep 4-5 en groep 6-7-8.

Op het IKC/de school werken een directeur, een intern begeleider (IB'er) en 7 leerkrachten. Samen met met een conciërge vormen zij het basisschoolteam van IKC Hei & Bos. Toch zijn er nog enkele medewerkers aanwezig in het

gebouw, dit zijn de pedagogisch medewerkers van Eigen&Wijzer, de kinderopvangorganisatie die ook deel uit maakt van IKC Hei & Bos. Deze collega's (afhankelijk van het aantal kinderen) werken bij de babygroep, de peutergroep of de buitenschoolse opvang (BSO).

Op deze manier is er onderwijs en opvang van 0-13 jaar onder één dak in Hoenderloo.

IKC Hei & Bos

Middenweg 31
7351 BA Hoenderloo
055 - 20 75 741
06 - 15447701

www.heienbos.nl | info@heienbos.nl
Directeur: Kim Meerema-Schreurs

Stichting Integrale Streekschool Hoenderloo (SISH)

Directeur-bestuurder:
Kim Meerema-Schreurs / directie@heienbos.nl
Voorzitter Raad van Toezicht:
dhr. Maarten van Vierssen
Lid Raad van Toezicht: dhr. Sjoerd Wassink
Lid Raad van Toezicht: mevr. Miriam Schreurs

WAAR STAAN WE VOOR?

Visie

Ons IKC stelt het competente en ontdekkende kind, in relatie met zijn omgeving, centraal. We willen een brede doorgaande ontwikkelingslijn realiseren van 0-14 jaar waarbij kinderen optimaal zichzelf kunnen zijn en werkelijk gezien worden. Hierin speelt ontdekkend, onderzoekend en ervaringsgericht leren in combinatie met natuuronderwijs een belangrijke rol. We zijn veel buiten en leren met en van elkaar. Professionals van binnen en buiten de organisatie kijken mee, als het nodig is. Er is één interne begeleider die voor het hele IKC de zorg begeleidt. In principe is de kinderopvang eindverantwoordelijk voor de zorg voor hun kinderen. De intern begeleider kijkt hierin mee.

Missie

Ons IKC heeft als missie om kinderen een veilige en warme (onderwijs)omgeving te bieden waarin ze zich kunnen ontwikkelen tot unieke personen, die zelfstandig keuzes kunnen maken en zich zo goed mogelijk kunnen redden in de maatschappij. We willen kinderen, met ons pedagogisch vakmanschap, in staat stellen zich breed te ontwikkelen tot zelfstandige mensen met een eigen kijkwijze en een creatieve geest.

Kernwaarden

Natuur

De basis van leren op IKC Hei & Bos is de natuur en de wereld om ons heen. Onderzoek heeft uitgewezen dat er een relatie is tussen gezondheid van kinderen en contact met de natuur. Recent onderzoek in Nederland, o.a. van Alterra en RMNO, onderschrijft dat. Diezelfde onderzoeken leggen ook een verband tussen buiten zijn, met de natuur bezig zijn en het gevoel ergens geworteld te zijn, ergens thuis te horen, op te groeien tot een evenwichtig mens.

Autonomie

Kinderen leren verantwoordelijkheid te dragen voor eigen handelen en (deels) verantwoordelijk te zijn voor hun eigen ontwikkeling. Hiervoor is het van essentieel belang dat het kind zich veilig voelt op school en zichzelf kan zijn. Dit is de basisbehoefte om zich te ontplooiën en om autonoom te kunnen zijn.

Relatie

Communicatie en in verbinding staan met elkaar zijn hierbij de sleutelwoorden. Wanneer men met elkaar in relatie is, is er ruimte voor aandacht en betrouwbaarheid. Door optimaal

met elkaar in relatie te zijn is het mogelijk voor elkaar erkenning en waardering uit te spreken, maar ook elkaar aan te spreken op zijn/haar verantwoordelijkheid. Wij gaan een educatief partnerschap aan met de ouders.

Speelsheid

Door aan te sluiten bij de interesses van het kind en daar de leeromgeving op aan te passen vergroot je het plezier en stimuleer je de creativiteit van het kind. Als het kind met plezier aan de slag gaat, dan verloopt het leren makkelijker. Ook wordt de fantasie van de kinderen gestimuleerd door het aanbieden van lessen in de natuur, toneel, dans, drama, tekenen, muziek, etc. Daarom wordt zoveel mogelijk gewerkt vanuit ervaringsgericht onderwijs en werken de oudere kinderen met onderzoeksvragen waarbij aandacht wordt besteed aan de meervoudige intelligenties.

ORGANISATIE VAN HET ONDERWIJS

We werken met vier groepen. Het is nodig om de organisatie/het klassenmanagement goed op orde te hebben en zo te zorgen dat je als leerkracht oog hebt voor elk kind en ook elk kind kunt bieden wat hij/zij nodig heeft.

Natuurlijk vraagt dit ook vaardigheden van de kinderen; zo zullen ze niet continue de aandacht van de leerkracht kunnen vragen. Dit betekent dat ze zelf of samen kleine vraagstukken of probleempjes leren oplossen. Het zelfstandig werken en het zelfverantwoordelijk leren is iets wat we kinderen gaan leren toepassen.

Ons doel is om te gaan werken met stamgroepen die samen starten, werken, spelen, eten/drinken en afsluiten. Door de dag heen zijn er mogelijkheden genoeg om elkaar te ontmoeten en samen te spelen, te lezen of te werken. Wij werken en leren dus met samengestelde groepen.

Het hoofdgebouw is van oudsher verdeeld in 5 lokalen. Waarvan er 2 gebruikt worden door de kinderopvang. Dan blijven er 3 lokalen, een speelzaal en een centrale hal over voor de basisschoolactiviteiten. Daarnaast maken we

gebruik van het bijgebouw op ons plein met een groep. De BSO maakt gebruik van de hal. Er is op een natuurlijke manier een verbinding met ons plein gecreëerd.

In ons ideaalplaatje is er een buitenruimte ingericht als techniek/werkplaats/kunstbroedplaats/atelier – een ruimte is een taal- en rekenatelier waarin ook een stilteplek, werkplek, leeshoek en bibliotheek komt. Hier worden de instructies gegeven op taal- en rekengebied. In een andere ruimte zal wereldoriëntatie-motoriek-bouw-spel atelier/speelplek/ontdekhoek centraal staan. De centrale hal is de ontmoetingsplek, het ontmoetingsplein voor kinderen, waar samen gespeeld, gewerkt en geleerd wordt, maar ook waar ouders elkaar op bepaalde momenten kunnen ontmoeten. Kinderen kunnen zich dus (onder voorwaarden en binnen kaders) bewegen door de school en kiezen een plek die bij de activiteit hoort die ze op dat moment doen. Ook de buitenruimte hoort bij ons, is als het ware een verlengd schoolgebouw. Zodra het kan zijn we buiten om te leren.

We werken er langzaam maar zeker naar toe dat kinderen 'zich kunnen inschrijven' voor een instructie als ze denken dat ze die nodig hebben en/of de leerkracht bepaalt welke kinderen er bij komen zitten als er instructie gegeven wordt. Tijdens de instructie aan een groepje kinderen zijn de andere kinderen bezig met hun spel of werk. Er wordt gewerkt met dagtaken en weektaken. Hierop plannen de kinderen samen met de leerkracht en naarmate ze verder gevorderd zijn in het plannen doen ze het alleen. We gaan werken met doelenborden, zodat kinderen ook al vanaf het begin leren wat ze nodig hebben om een doel te kunnen behalen en dit proces leren evalueren. Hiermee leren kinderen ook dat de weg er naar toe belangrijk is, het product is bijzaak.

Kinderen leren bij ons dat hun puurheid en verwondering mag blijven bestaan. Door met elkaar de juiste onderzoeksvragen te leren stellen en door zelf te gaan ontdekken en onderzoeken leren ze dat ze eigenaar zijn van hun eigen leerproces en merken ze dat dit iets oplevert. Namelijk zelfvertrouwen, plezier, veiligheid en jezelf durven zijn, naast de antwoorden op de vragen die ze ontdekken in dit proces.

Op onze school word je als kind écht gezien en gehoord, dat maakt dat je groeit en lef ontwikkelt om steeds meer van jezelf te laten zien en leert wie je eigenlijk bent.

In de ochtenden staan de basisvakken (taal-rekenen-lezen-schrijven) centraal, op de middagen is er tijd voor natuuronderwijs, creativiteit, techniek en wetenschap.

Eten en drinken op school

Alle kinderen eten 's middags samen op school, hiervoor nemen ze zelf brood mee. We vinden het belangrijk om met elkaar in de groep te eten en kinderen te leren dat ze ook verantwoordelijkheid voor elkaar hebben. Samen zijn we aan het begin van elke pauze vijf minuten helemaal stil. Doel hiervan is ook sociaal emotionele ontwikkeling en groepsvorming. In de ochtendpauze wordt er fruit gegeten (zelf meenemen). De school zorgt voor drinken in de pauzes in de vorm van (fruit)water of eventueel thee op koude dagen.

Rond kwart over 12 gaan we eten, als het lukt doen we dat lekker buiten! Daarna mogen de kinderen even ontspannen en lekker buiten spelen. Daarna gaan we weer verder met het middagprogramma.

Kinderraad

We vinden het heel belangrijk dat kinderen kunnen meedenken over de dingen die op school gebeuren. Daarom is er een Kinderraad waarin vertegenwoordigers zitten van alle leeftijdsgroepen. Elke 6 weken hebben we een 'kinderraadvergadering' waar de directeur bij zit.

Interne begeleiding

Sinds april 2021 is er een interne begeleider aangesteld die twee dagen in de week IB-taken voor haar rekening neemt.

Onderwijsaanbod Natuuronderwijs

Ons aanbod voor natuuronderwijs staat vrij centraal in de school. Het is kerndoeldekkend doordat we de doorgaande leerlijn compleet neer willen zetten met behulp van de Hei & Bos academie en de onderzoekende methode Faqta. Hierbij staat het ontdekkende kind centraal en koppelen we doelen aan natuurbeleving en onderzoeksvragen. De cyclus van thema's en projecten wordt opgehangen aan de/een cyclus uit de natuur en zal steeds een andere invalshoek gebruiken om naar een bepaald vast thema te kijken. Bijvoorbeeld bij het thema Sinterklaas, kijken we niet vanuit de

Sint of Piet maar vanuit het oogpunt van het paard. Hierbij wordt gebruik gemaakt van uniek beeldmateriaal door een samenwerking met een externe partij die hierover kan beschikken. Door middel van de NPO-gelden hebben we natuuronderwijs de afgelopen jaren een boost geven door de kerndoelen in de vorm te gieten van Grej of the day. We merken dat dit een manier is die voor onze kinderen heel goed werkt en waarop we kunnen aansluiten bij wat er speelt.

Engels

Omdat jonge kinderen heel taalgevoelig zijn en een tweede taal snel oppikken bieden we dit tijdens thema's heel bewust aan. Hiervoor gebruiken we onder andere Groove.me, dit is een manier om kinderen spelenderwijs kennis te laten maken met de Engelse taal. Aan de hand van popliedjes van nu worden de kinderen enthousiast gemaakt en gemotiveerd. De kinderen leren Engels spreken, schrijven, lezen, luisteren en zingen. In de lessen zitten verschillende vormen van differentiatie om optimaal aan te sluiten bij de leeftijds- en niveauverschillen van leerlingen. Zo zorgen we er voor dat de doorgaande lijn richting voortgezet onderwijs vloeiend verloopt.

Taal

We hebben ervoor gekozen Staal Taal te gebruiken als bronnenboek. Dit is een themagerichte taalmethode die erg bij onze visie past. In elk thema legt Staal een sterk kennisfundament. De kinderen doen de eerste twee weken kennis op. In week drie verwerken ze deze kennis in een eigen publicatie of presentatie. Ze gaan écht met taal aan de slag. Een goede voorbereiding voor later. Toch gaan we ook met taal meer werken vanuit doelen. Net als bij rekenen. De komende periode is voor ons een soort implementatie van denken in doelen voor Taal. Dit gaan we gebruiken in combinatie met de methodiek van Actief Leren Lezen.

Spelling

Voor spelling werken we met Staal. Staal werkt met de preventieve spellingaanpak van José Schraven. Je bereikt optimale spellingresultaten door een vast ritme, goed voordoen, elke les herhalen en dagelijkse dictees. Staal is een methode die spelling en grammatica combineert. Het is in een gemengde groep gemakkelijk vorm te geven door de herhaling en de gedifferentieerde dictees.

Rekenen

Bij ons op school werken we met de methodiek Denken in doelen. Steeds meer scholen gaan werken vanuit doelen. Dit om meer aan te sluiten bij de leerbehoeften van kinderen. Want niet ieder kind leert op hetzelfde tempo, of op dezelfde manier. Traditionele methodes sluiten nog niet voldoende aan bij deze behoefte om te werken op eigen niveau en vanuit doelen. Denken in Doelen heeft een geheel nieuwe methodiek ontwikkeld voor rekenen in het basis-onderwijs. Denken in Doelen laat het rekenen in jaargroepen los, maar laat kinderen werken aan rekendoelen binnen twee- of drie-jarige groepen. Dit geeft een leerkracht van heterogene groepen de mogelijkheid om aan de hele groep tegelijkertijd les te geven. Maar ook in klassikale groepen kan er veel gemakkelijker worden gedifferentieerd op niveau en leerstijl van de kinderen.

Wereldoriëntatie

Voor aardrijkskunde en geschiedenis (groep 5-8) werken we uiteraard kerndoeldekkend, met thematisch onderwijs en onderzoeksvragen. Hiervoor gebruiken we Faqta bij ons op school. We leren kinderen kennis en 21^e eeuwse vaardigheden waarbij ze spelenderwijs hun eigen talenten ontdekken. Onderzoeken, ontdekken en de ontwikkeling naar zelfstandigheid staat centraal.

Beredeneerd aanbod kleuters

Omdat we er van overtuigd zijn dat bewegend en spelenderwijs leren werkt, werken wij voor de jonge kinderen met de CPS mappen van fonemisch bewustzijn/ gecijferd bewustzijn en begrijpend luisteren en woordenschat in combinatie met thema's van de kleuteruniversiteit. Hiermee werken we gedifferentieerd aan alle SLO-doelen en bieden we jonge kinderen een volwaardig (VVE)programma dat aandacht besteedt aan alle vier de ontwikkelingsgebieden: taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotioneel. Er is daarnaast veel aandacht voor woordenschat.

Begrijpend lezen

Voor begrijpend lezen is vooral de basis van woordenschat en voortgezet technisch lezen en begrijpend luisteren heel belangrijk. We werken in groep 3/4 en 5 met Actief Leren Lezen en vanaf groep 5 met Nieuwsbegrip XL in combinatie met eigen teksten of teksten waar de kinderen mee komen en laten hierbij de verschillende strategieën die bij begrijpend lezen belangrijk zijn, aan bod komen. Zo zorgen we voor een kerndoeldekkend én aantrekkelijk 'begrijpend leesprogramma'.

Voortgezet technisch lezen

We zorgen voor een gevarieerd leesaanbod in onze bibliotheek en maken met de kinderen veel leeskilometers. Naast een groot en gevarieerd aanbod aan boeken, gebruiken we Actief Leren Lezen voor het voortgezet technisch lezen.

Muziek

Onze school wil het muziekaanbod goed waarborgen en werkt met de doorgaande leerlijn van 123zing. Hierbij komen alle kerndoelen op muziekgebied aan bod gedurende de schoolloopbaan en leren kinderen naast zingen ook met instrumenten en ritmes werken. Ook zal er een samenwerking worden opgestart met de lokale muziekvereniging en bijvoorbeeld Gigant en TactMuziek met als doel kinderen te enthousiasmeren voor het maken van muziek én om ze kennis te laten maken met verschillende muziekinstrumenten.

Bewegingsonderwijs

Met de jongste kinderen gaan we dagelijks bewegen. Dit kan zijn in onze eigen speelzaal of we gaan naar buiten om te bewegen. We gebruiken hiervoor een leerlijn voor bewegingsonderwijs van het jonge kind. Vanaf groep 2 gaan de kinderen ook naar de gymzaal in het dorps huis om te bewegen en daarvoor gebruiken we de leerlijn bewegingsonderwijs (spel en

toestellen). Sinds het schooljaar 2019-2020 hebben we op school een vakleerkracht gymnastiek. Hij geeft 2 keer per week de hele ochtend gymnastiek aan alle groepen.

Aanvankelijk lezen

Hiervoor gebruiken we de methode Actief Leren Lezen. Actief Leren Lezen® is een actieve methode, omdat de leerlingen voortdurend worden uitgenodigd om zelf aan de slag te gaan met het lezen en schrijven van woorden en hele zinnen. Ze leren hun antwoorden correct te formuleren in hele zinnen, aanvankelijk mondeling, maar zo snel mogelijk ook schriftelijk, waardoor hun algemene taalvaardigheid beter wordt.

Alle leerlingen

Het doel van Actief Leren Lezen® is dat alle kinderen leren lezen, ook de kinderen bij wie het leesproces niet direct op gang komt. Door de woordtorentjes®, het nadenkertje en de eenvoud van de methode bieden we alle kinderen voldoende handvatten om uiteindelijk succesvol te lezen.

Pip en Raf

Pip en Raf zijn de twee kinderen die bij de methode horen. Veel verhaaltjes gaan over hen, zodat de lezer echt bij hen en hun belevenissen betrokken raakt.

Lezen is leuk!

Voor plezier in het lezen is het niet nodig dat een methode rijk geïllustreerd is, en dat er allerlei extra materialen beschikbaar zijn. Illustraties en andere materialen leiden namelijk ook af. Het gaat erom dat het kind zo snel mogelijk écht leert lezen en begrijpt wat het leest. Dan opent zich een nieuwe wereld vol mooie, meeslepende of betoverende verhalen.

Kunstzinnige vorming

Tijdens de creatieve lessen krijgen de kinderen de mogelijkheid om zich helemaal te ontplooiën op dit gebied. Er zijn allerlei materialen en technieken die de kinderen worden aangeboden om de leerlijn te volgen. Bij ons op school zie je geen 10 dezelfde werkjes, wel dezelfde opdracht misschien, maar anders (op eigen wijze) uitgevoerd. Of juist met een andere techniek. Wij houden er van als kinderen hun eigen plan trekken en buiten de lijntjes denken en kleuren.

Drama

Tijdens de podiummomenten in een schooljaar en de vieringen komen drama activiteiten aan bod. In de voorbereiding of in een project staat een drama-activiteit centraal. Op deze manier volgen we de leerlijn.

Sociaal emotioneel

We werken met KiVa. Dit is een preventief, schoolbreed programma gericht op het versterken van de sociale veiligheid en het tegengaan van pesten op basisscholen. KiVa zet in op positieve groepsvorming en stimuleert de sociale vaardigheden en de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen. Daarmee worden de sociale veiligheid en het pedagogisch klimaat op school verbeterd. Binnen KiVa ligt de nadruk op de groep als geheel en dus niet op specifieke individuen. Ons motto luidt dan ook: 'samen maken wij er een fijne school van!'

De KiVa-aanpak werkt! KiVa is goedgekeurd door het NJi. Het meetinstrument van KiVa, de KiVa-monitor, voldoet aan de eisen die volgen uit de wet sociale veiligheid op school. Bovendien is KiVa het eerste en enige programma voor basisscholen waarvan wetenschappelijk is bewezen dat het werkt. Uit wetenschappelijk onderzoek van o.a. de Rijksuniversiteit Groningen blijkt dat KiVa:

- het school- en leerklimaat sterk verbetert;
- de leeropbrengsten verhoogt en leerprestaties verbetert;
- het welbevinden van de leerlingen verhoogt;
- effectief is in het tegengaan van pesten (preventief) en het oplossen daarvan (curatief);
- depressieve gevoelens bij leerlingen voorkomt en vermindert;

- leerkrachten vaardigheden aanleert om groepsproblemen te voorkomen en te verhelpen.

Wetenschap en techniek

Hiervoor werken we, naast projectmatig onderwijs waarbij we kerndoelen van het onderdeel techniek en wetenschap aan bod laten komen, onder andere met de LEGO® Leerlijn. Er is een techniekwerkplaats op het plein waar kinderen gebruik van kunnen maken.

Onderdelen van Wetenschap en Techniek

- Duplo (tandwielen, eenvoudige bouwwerken)
- Wetenschap- en technieksets:
 - eenvoudige machines (auto, draaimolen, hijskraantje)
 - aangedreven machines (auto met motortje, uitbreidingssets: windenergie, pneumatiek, zonnenergie etc.)
- WeDo 1.0 en 2.0 (leren programmeren)
- Mindstorms EV3 (programmeren)

Huiswerk

Wij vinden dat kinderen zo lang mogelijk kinderen moeten kunnen zijn en geven geen of nauwelijks huiswerk. We leren de kinderen wel hoe ze kunnen leren en daar horen af en toe oefeningen of opdrachten bij die ze thuis ook kunnen doen. Uiteraard is het wel goed

om thuis lekker te lezen en uw kind te ondersteunen bij het oefenen en automatiseren van bijvoorbeeld de tafels.

Verkeer

Voor verkeer werken we met thema's/projecten en zullen we Veilig Verkeer Nederland inschakelen.

Levensbeschouwelijke vorming

Wij zijn een algemeen bijzondere school en vinden het belangrijk dat alle kinderen welkom zijn, wat je levensovertuiging ook is. We willen dat de kinderen elkaar respecteren en leren wat de rituelen en gebruiken zijn die bij een bepaalde levensovertuiging of godsdienstige stroming horen. De kinderen komen bij ons op school in aanraking met verschillende geloven en levensbeschouwingen. Hiervoor zullen wij gasten uitnodigen om meer over hun geloof of levensovertuiging te vertellen en te leren. In projectvorm komt terug wat de kinderen hierover geleerd hebben. Voorbeelden van stromingen die aan bod komen kunnen zijn, christendom, boeddhisme, jodendom, islam, humanisme.

Nieuwe kinderen

Per 1 augustus 2014 is Passend Onderwijs van start gegaan. Schoolbesturen hebben zorgplicht. Dat betekent dat het schoolbestuur ervoor moet zorgen dat iedere leerling het onderwijs krijgt dat past bij wat de leerling nodig heeft. Voor de inschrijving van uw kind op onze school heeft dit gevolgen. Wij moeten, voordat uw kind wordt ingeschreven, bekijken of we uw kind de ondersteuning kunnen bieden die hij/zij nodig heeft.

Hiervoor hebben we informatie nodig van u als ouders. Daarnaast vragen we uw toestemming om informatie op te vragen bij andere instanties. U heeft een wettelijke informatieplicht om volledige en juiste informatie te verschaffen. Als u hieraan voldoet heeft de school een wettelijke trajectplicht. Dit betekent dat de school ervoor moet zorgen dat voor uw kind een passende school wordt gevonden. In de meeste gevallen zal dat de school van aanmelding zijn. Als dat niet zo is, wordt samen met u uitgezocht welke school wel de goede begeleiding kan bieden.

Volgens de wet heeft de school na de aanmelding 6 weken de tijd om te kijken of de aangemelde leerling extra ondersteuning nodig heeft en of wij de juiste begeleiding kunnen

bieden. Indien nodig kan de periode van 6 weken, op basis van goede argumenten, worden verlengd naar 10 weken.

Ook wordt regelmatig, in het geval van overstappen vanuit een andere school, gebruik gemaakt van een proefperiode van een nader af te stemmen aantal weken. De leerling wordt wel aangemeld, maar nog niet officieel ingeschreven. Dit gebeurt om goed te kunnen onderzoeken of de school aan de onderwijsbehoeften van een leerling kan voldoen.

Het aanmeldformulier is bedoeld voor iedereen die zijn of haar kind serieus wil aanmelden op onze basisschool, ons IKC. Meestal gaat het om kinderen die binnenkort 4 jaar worden. U kunt het formulier het beste invullen als uw kind 3 jaar en 9 maanden is. Dan krijgt de school actuele informatie.

Eén maand voordat uw kind 4 jaar wordt, wordt u door de toekomstige leerkracht benaderd. Zij maakt een afspraak voor een gesprek. Tijdens dit gesprek maken u en uw kind kennis met de leerkracht. Ook wordt er een afspraak gemaakt wanneer uw kind mag komen kennismaken op school. Uw kind mag 4 dagdelen (binnen twee weken) komen wennen op school als dit wenselijk is.

We zijn gewend om goed te kijken wat uw kind nodig heeft. Over het algemeen geldt dat de kinderen die in oktober, november en december 4 jaar zijn geworden (de zgn. herfstkinderen), in het volgende schooljaar doormoeten naar groep 2. Deze kinderen worden uiteraard goed geobserveerd en er wordt, samen met u, besproken of zij door kunnen doormoeten naar groep 2. De kinderen die na 1 januari 4 jaar worden en starten op school zitten meestal in het daarop volgende schooljaar in groep 1. Afhankelijk van de ontwikkeling van uw kind en wat goed voor hem/haar is kiezen we de beste optie voor uw kind.

Kinderen die 6 weken voor de zomervakantie of in de zomervakantie 4 jaar worden, mogen na de zomervakantie naar school en draaien niet mee.

Kinderen die in de eerste 3 weken na de zomervakantie 4 jaar worden, mogen vanaf het begin van het schooljaar halve dagen naar school. Als het kind nog geen 4 jaar is, zijn de ouders verzekeringstechnisch aansprakelijk en niet de school.

De vierde verjaardag van een kind wordt niet op school gevierd. Dit is vaak zo overweldigend dat dit niet passend is.

Kinderen die naar school gaan zijn zindelijk en kunnen zelfstandig naar het toilet en hun billen afvegen. Bij een ongelukje helpen wij uw kind, maar als dit vaak gebeurt (structureel) dan gaan we u bellen. We vragen u dan zelf uw kind te komen verschoneren.

Kleuteractiviteiten/activiteiten voor jonge kinderen

Kleuters hebben ruimte, materiaal en leeftijdsgenootjes nodig om hun mogelijkheden uit te proberen en vaardigheden te oefenen. Onze school biedt volop 'experimenteeruimte', waar uw kind nieuwe ervaringen veilig kan opdoen. Door dagelijks te spelen en werken met allerlei materialen kunnen de kinderen zich op veel gebieden ontwikkelen.

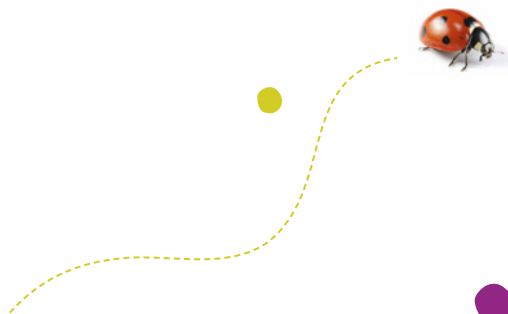
Zelfstandigheid en creativiteit vinden wij erg belangrijk. Veel van de (ontwikkelings-) materialen zijn een belangrijke voorbereiding op het lezen, rekenen, schrijven en het leren van de Nederlandse taal.

Er wordt veel met thema's gewerkt die aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen en de tijd van het jaar. Ook aan de lichamelijke ontwikkeling, de creatieve en muzikale ontwikkeling wordt veel aandacht besteed.

Kinderen worden volop geobserveerd en er worden regelmatig leerreisgesprekken gevoerd. Hoe gaat het met je? Hoe voel je je op school? Wat heb je nodig om dit nog te leren? Hoe kan ik je daarbij helpen?

Excursies/uitstapjes

We gaan met de kinderen heel regelmatig op excursie of op pad. Lekker naar buiten om van alles in de wereld te ontdekken. Hierbij hebben we vaak ouderhulp nodig. Om de groep mee te begeleiden of om te rijden als het verder weg is. Dit kondigen we ruim van te voren aan in de nieuwsbrief of per mail.

ZORG VOOR KINDEREN

Wij willen de kinderen zien, zien wat hem/haar uniek maakt en wat hij/zij nodig heeft om deze ruwe diamant te laten groeien en te laten schitteren. Voor ons begint dit met een goede basis van rekenen, taal en lezen, maar de sociaal-emotionele ontwikkeling van ieder kind vinden wij nét zo belangrijk. Dat je mag zijn wie je bent en dat je er mag zijn, geeft ieder kind een fijn en veilig gevoel. KiVa speelt hierbij een belangrijke rol. De leerkracht zorgt voor een veilig en fijn pedagogisch klimaat, dé voedingsbodemp voor een ultieme groei van de kinderen op vele gebieden!

Wij kijken en luisteren heel goed naar de kinderen om ze écht te zien en te horen. Maar ook om te zien hoe de ontwikkeling verloopt en of er nog specifieke (onderwijs)behoeften zijn. Hiervoor gebruiken we onze professionele blik, observatiesystemen en ook toetsen. Dit gecombineerd met wat we in de dagelijkse praktijk zien, maakt de ontwikkeling van een kind optimaal zichtbaar.

Wij vinden wel iets van toetsen...voor ons zijn toetsen een middel en geen doel in het onderwijs. Een toets is, als het goed is, een bevesti-

ging van onze professionele kijk op kinderen. Meestal klopt het beeld van de toets met het beeld dat de leerkracht heeft van een kind. Als dit een keertje niet klopt kan de leerkracht met het kind in gesprek gaan en wordt er besproken wat het kind nodig heeft en wat er aan de hand was die keer.

We gebruiken hiervoor het leerlingvolgsysteem van Boom. Hiervoor hebben we gekozen omdat deze manier van toetsen beter bij onze visie past, meer aansluit bij kinderen en minder druk op toetsen legt. Volgens ons draait het vooral om het proces en minder om het product.

In de groepen 1 en 2 nemen wij geen toetsen af, maar gebruiken we observaties. Vanaf groep 3 volgen we de leerlingen op de gebieden rekenen, spelling, lezen en begrijpend lezen. We gebruiken hiervoor de toetsen die bij de methodes horen en het leerlingvolgsysteem van Boom. De kinderen van groep 8 maken allemaal de AMN. In groep 7 nemen we de AMN voortgang PO-VO af ter ondersteuning van het geven van een goed voorlopig schooladvies. Omdat wij de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen nét zo belangrijk vinden als de cognitieve, gebruiken we de KiVa monitor.

De monitor levert veel informatie op over de sociale veiligheid, de sociale relaties en het welbevinden van leerlingen.

Om de leerprocessen zo optimaal mogelijk te kunnen begeleiden werkt iedereen in ons team handelingsgericht. Dit betekent dat we onze leerlingen allemaal helder in beeld hebben en precies weten wat onze kinderen nodig hebben. Hiervoor maken en gebruiken we onderwijsplannen, waarin beschreven wordt op welke wijze het onderwijs wordt afgestemd op de behoefte van de leerlingen. Het observeren en volgen van de kinderen, biedt ons daarbij de kans om vroegtijdig problemen bij individuele leerlingen te signaleren en hier adequaat op in te spelen. In eerste instantie ligt deze rol bij de leerkracht en voor hulp komt dan de IB'er erbij.

Soms gebeurt het dat we bij een kind op onze school handelingsverlegen zijn. De lijntjes met ouders zijn kort in onze school. Ook in dit proces wordt elke stap met ouders besproken. Er kan een gesprek gepland worden met de gedragswetenschapper, die onze school begeleidt vanuit het Samenwerkingsverband (SWV) Apeldoorn. Indien nodig is er een kernteam

vanuit het SWV beschikbaar voor advies, bestaande uit de gedragswetenschapper (SWV), een schoolmaatschappelijk werker (CJG) en de jeugdverpleegkundige (CJG) die aan onze school verbonden zijn. Dit advies kunnen wij overnemen en verwerken in ons aanbod.

Meestal kunnen we het kind dan de ondersteuning bieden die nodig is, maar soms is de hulpvraag of de ondersteuningsbehoefte van een kind zodanig dat wij, (zelfs) met de interventies vanuit het kernteam, op school niet (meer) in staat zijn het kind te bieden wat hij/zij nodig heeft. Dan kan uiteindelijk de conclusie zijn dat we als school, in het belang van het kind, een andere route gaan kiezen. Dit betekent dat wij, samen met de ouders en het kernteam/SWV, zoeken naar een passende plek op een andere school. Of naar een passende plek in een ander soort onderwijs, bijvoorbeeld speciaal basisonderwijs.

Vanuit het SWV

Elk kind heeft recht op goed onderwijs. Ook kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. De overheid wil, dat zoveel mogelijk kinderen naar een reguliere basisschool kunnen gaan. Kinderen die het echt nodig hebben, kunnen naar het speciaal basisonderwijs of het speciaal onderwijs. In Apeldoorn werken de verschil-

lende besturen en de bijbehorende basisscholen en scholen voor speciaal (basis)onderwijs samen om alle leerlingen passend onderwijs te kunnen geven. Alle scholen hebben zorgplicht. Dat betekent, dat scholen elk kind een passende onderwijsplek moeten bieden. In eerste instantie op de school waar u uw kind aanmeldt, eventueel met extra ondersteuning en anders op een andere school in het regulier of speciaal (basis)onderwijs, die de juiste ondersteuning kan bieden.

Wanneer extra ondersteuning aan de orde is, zal de leerkracht dit altijd met u als ouder overleggen. Als extra ondersteuning nodig is, wordt dit besproken met de intern begeleider en gedragswetenschapper van de school. Verder kan de school overleggen met de schoolmaatschappelijk werker en de jeugdverpleegkundige, die vanuit het CJG aan de school verbonden zijn. Voor uitgebreide informatie verwijzen wij naar de website www.swvapeldoornpo.nl

Op onze school zijn in principe alle kinderen welkom. Onze grenzen aan de zorg zijn bereikt als:

- De schaalgrootte (kleine startende school) van de school van invloed is op het dragen/kunnen spreiden van kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte.

- Kinderen de veiligheid en rust van andere kinderen in gevaar brengen.
- Kinderen het leerproces van andere kinderen ernstig verstoren.
- Kinderen zoveel extra of gespecialiseerde verzorging of behandeling nodig hebben dat het onderwijs niet voldoende tot zijn recht kan komen.
- Een gebrek aan opnamecapaciteit, veroorzaakt door het feit dat een groep al meerdere kinderen met specifieke onderwijsbehoeften bevat.

In principe zitten kinderen acht jaar bij ons op school. In specifieke situaties kunnen we ervoor kiezen, in overleg met de ouders en eventueel het kernteam, om een kind een jaar verlenging te geven. Dit moet dan wel van meerwaarde zijn voor het kind. Het kan ook zo zijn dat een kind meer uitdaging nodig heeft en dat we besluiten om verrijkingsstof aan te bieden of zelfs een halve groep of hele groep (afhankelijk van de behoefte van het kind) te versnellen of over te slaan. Wij kijken hiervoor naar het gehele beeld, de film van het kind, ook op sociaal-emotioneel gebied. Het is maatwerk om kinderen hierin op de juiste manier te begeleiden.

We werken samen met een heleboel externe partners en organisaties met als doel elk kind te kunnen bieden wat hij/zij nodig heeft. Het gaat hierbij onder andere om:

- Samenwerkingsverband Apeldoorn (gedragswetenschapper, kernteam)
- Schoolbegeleidingsdiensten
- Logopedie/fysiotherapie/ergotherapie
- GGD (schoolarts, verpleegkundige, sociaalverpleegkundige)
- Centrum voor Jeugd en Gezin (schoolmaatschappelijk werker, jeugdverpleegkundige van GGD)
- Diverse scholen voor speciaal (basis)onderwijs

De schoolverpleegkundige en/of de jeugdarts van de GGD onderzoekt in groep 2 de spraak- en taalontwikkeling, het gehoor- en gezichtsvermogen en de lengte en het gewicht van uw kind. U kunt daarbij ook aangeven of u prijs stelt op een gesprek of onderzoek. De verpleegkundige van de GGD meet in groep 7 de lengte en het gewicht van uw kind en vraagt u ook om van te voren een vragenlijst over zijn of haar gezondheid in te vullen. De verschillende onderzoeken worden uitsluitend gedaan

wanneer de ouders hiervoor toestemming geven. Ouders kunnen hun kind ook zelf opgeven voor een onderzoek of een afspraak maken met de schoolverpleegkundige of schoolarts.

Beroepskrachten die werken met kinderen, zijn verplicht een meldcode te gebruiken bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling. De meldcode draagt eraan bij dat bij signalen op dit gebied zo snel en adequaat mogelijk hulp kan worden geboden. Wanneer wij als school met de meldcode werken brengen wij ouders hier uiteraard van op de hoogte.

DE LEERKRACHTEN

Kinderen mogen naar school vanaf het moment dat ze 4 jaar zijn. Ze zijn echter pas officieel leerplichtig als ze 5 jaar zijn. Uw kind mag voordat het vier jaar wordt al 4 dagdelen (binnen 2 weken) komen kennismaken en wennen. In overleg wordt er met de leerkracht afgesproken wanneer uw kind voor het eerst naar school komt.

Ons IKC is open van 7 tot 19 uur (kinderopvang, VSO en/of BSO van 7-19 uur, school van 8.15-14.30 uur). Hier heeft u de mogelijkheid om uw kind te brengen voor schooltijd, maar ook na schooltijd zijn er volop mogelijkheden. Er zijn twee groepen. Er is een baby-dreumesgroep (0-2 jaar) en een peutergroep (2-4 jaar). Daarnaast is er elke dag BSO mogelijk, afhankelijk van de aantallen heeft de BSO een of twee groepen. Voor meer informatie verwijzen we naar de website www.heienbos.nl

We werken met het continuooster en gaan elke dag, behalve op woensdag, van 8.30uur tot 14.30uur naar school. Groep 1 en 2 zijn elke woensdag vrij, hiermee creëren we een 'break in de week'. Groep 3-8 gaat op woensdag van 8.30uur tot 12.30uur naar school. Er zullen vijf

studiedagen zijn, die data vindt u in de jaarkalender en de nieuwsbrief. Op vrijdag voor de kerstvakantie zijn de kinderen ook vrij.

Schoolverzuim

De volgende omstandigheden kunnen een reden zijn voor verzuim:

- ziekte;
- bezoek aan een dokter of tandarts;
- afwijkende vakantie;
- familieomstandigheden;
- feestdagen behorend bij de eigen godsdienst of levensovertuiging waarvoor niet regulier vrij wordt gegeven.

In de laatste vier gevallen, kunt u bijzonder verlof aanvragen. U dient hiertoe ruim van tevoren contact op te nemen met de directeur van de school. Wilt u meer informatie over uw rechten en plichten? Vraag het aan de directeur. Is uw zoon of dochter ziek, dan verzoeken wij u dringend om dit voor 8.30 uur aan ons te melden. Wij zoeken contact met u als we niks gehoord hebben en we missen uw kind. Wij doen dit ook wanneer uw zoon of dochter regelmatig ziek is. Wij nodigen u dan uit voor een gesprek waarin wij met u praten over de oorzaak van

het verzuim en mogelijke oplossingen. Is een kind vaak ziek of te laat op school, dan melden wij dit ook aan de leerplichtambtenaar van onze gemeente.

Een leerling heeft recht op verlof vanwege godsdienst of levensovertuiging als hij/zij plichten moet vervullen die voortvloeien uit godsdienst of levensovertuiging. Per verplichting geeft de school in principe één dag vrij, in verreweg de meeste situaties is dit voldoende. Als de leerling gebruik wil maken van deze vorm van extra verlof, moeten zijn of haar ouders dit minimaal twee dagen van tevoren schriftelijk melden bij de directeur van de school. Onze leerlingen krijgen geen verlof voor carnaval.

Mocht een leerkracht ziek zijn, dan kijken we eerst of we een invaller kunnen regelen. We hebben hiervoor contacten met SLIM-personeelsbemiddeling. Lukt dit niet, dan kijken we of wij een andere leerkracht van onze school kunnen inzetten. In geval van nood worden de kinderen naar huis gestuurd.

DE OUDERS

Ouders zijn onze belangrijkste partners. Zonder hun betrokkenheid kan onze school niet functioneren. Ouders geven signalen door over het gedrag van hun kind. Vertellen ons wat voor prachtige verhalen hun kind deelt en welke grappige opmerkingen hun kind maakt. Ouders delen hun liefde en hun zorgen voor hun kind met ons. Ouders houden samen met ons in de gaten of het goed gaat met hun kind. En ouders geven feedback. Vertellen wat we goed doen, laten ons soms anders kijken of iets nieuws uitproberen, houden ons scherp. Maar ook: ouders zijn onmisbaar bij de organisatie van activiteiten en uitstapjes. Ouders mogen meedenken in de medezeggenschapsraad, gaan mee op excursie, zijn hulpouder, leesouder, helpen in de moestuin of met het versieren van de school. Ouders zijn onze belangrijkste partners. Samen zorgen wij ervoor dat ieder kind zich prettig, welkom en veilig voelt. Dat kinderen met plezier naar school gaan en met plezier thuis komen. Het gevoel hebben dat ze er mogen zijn en zich zo optimaal kunnen ontwikkelen tot blijde, vrolijke kinderen die stevig in hun schoenen staan en die de wereld aankunnen!

Er kan gedurende het jaar een ouderavond georganiseerd worden. Sommige avonden zullen informatief zijn, bijvoorbeeld over een bepaald thema of onderwerp dat speelt in de school. Op andere momenten staat de ontmoeting met elkaar of met de leerkracht centraal. Deze worden vooraf gepland, maar soms is het nodig om een extra ontmoeting in te plannen met ouders. We vinden het fijn als er op die momenten zoveel mogelijk mensen kunnen aansluiten. De data worden ruim van te voren met u gecommuniceerd via de nieuwsbrief.

We werken met (rap)portfolio's. Dit zijn persoonlijke groeimappen van en voor de kinderen waarin zij en de leerkracht kunnen laten zien hoe hun groei en ontwikkeling verloopt, wat het leerproces is van elk kind en in welke fase ze zich bevinden. Er worden dus geen rapportcijfers gegeven, maar het is meer het volgen van de lijn en daarbij zit af en toe een soort 'bewijsstuk' waar de kinderen trots op zijn. Deze (rap)portfolio's krijgen ze één (groep 1-2) of twee keer per jaar mee (groep 3-8) en dan

zullen er ook gesprekken gepland worden met het kind, de ouders en de leerkracht. Uiteraard zijn de lijntjes met ouders zeer kort en zullen er regelmatig korte gesprekjes plaatsvinden op uw of ons verzoek als dat nodig is. Daarom is het inloopkwartier ook essentieel, juist om elkaar dan even te zien en even af te stemmen over uw kind.

Elke twee weken ontvangt u digitaal een nieuwsbrief met allerlei belangrijke data, de zaken die spelen op school en nieuws dat voor u interessant of leuk is om te weten.

Voor meer informatie over de MR en de oudercommissie verwijs ik u naar de praktische gids en de nieuwsbrieven.

ONTWIKKELING VAN HET ONDERWIJS IN DE SCHOOL

Om te kunnen blijven voldoen aan de hoge eisen die aan het onderwijs gesteld worden vragen we kinderen, collega's en ouders regelmatig wat ze van de kwaliteit van ons onderwijs, van het gebouw en van het pedagogisch klimaat vinden. Dit doen we onder andere door gebruik te maken van WMK(werken met kwaliteit) en de daarbij horende vragenlijsten.

Maar natuurlijk blijven wij ons als school ook ontwikkelen en gaan we met de tijd mee. Dit doen we door deel te nemen aan cursussen, opleidingen te volgen of mensen binnen te halen die de school begeleiden op een bepaald expertisegebied.

Het komend schooljaar gaan we met een aantal punten aan de slag. De belangrijkste punten worden hieronder kort genoemd:

- Doorontwikkelen van ons Hoenderloos concept (met behulp van NPO-gelden natuuronderwijs doorontwikkelen in Grej of the day-vorm, techniek structureel vormgeven, ontdekkend leren).
- Verder implementeren en borgen met denken in doelen bij rekenen.
- Implementeren en borgen taalbeleidsplan en denken in doelen bij taal.
- Doorgaande lijn van ons IKC verder uitbouwen.
- Ons IKC laten groeien en tóch kleinschalig blijven.

RESULTATEN VAN HET ONDERWIJS

De resultaten van onderzoeken, ouderenuitkomsten, rapporten van de Inspectie van het Onderwijs zullen worden gedeeld in de nieuwsbrief.

Onze kinderen stroomden uit naar:

Niveau	2020/21	2021/22	2022/23
PRO			1
VMBO basis			2
VMBO basis/kader			1
VMBO kader			1
VMBO TL	1		
VMBO-TL/HAVO			1
HAVO			1
VWO	3		1

PRAKTISCHE INFORMATIE

De school moet in de breedste zin van het woord veilig zijn voor iedereen. Daarom is er een ontruimingsplan en een veiligheidsplan, waar preventief een aantal maatregelen in beschreven staat. Bijvoorbeeld: er is een preventief beleid tegen pesten (KiVa), we hebben een pest- en een veiligheidscoördinator en vertrouwenspersonen voor zowel de kinderen, ouders als voor collega's, een aantal collega's is gediplomeerd bedrijfshulpverlener, er zijn goedgekeurde brandblussers en er is een EHBO-doos aanwezig.

Ondanks alle maatregelen, kunnen er op iedere school dingen gebeuren die minder plezierig zijn. Wij hebben een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten die de school en iedereen die voor de school actief is, dekking biedt tegen schadeclaims als gevolg van onrechtmatig handelen.

De school heeft echter pas een vergoedingsplicht als er sprake is van een fout die de school te verwijten is. Wanneer een kind tijdens de gymles een bal tegen de bril van een ander kind gooit, is dit de school niet te verwijten.

Dergelijke schade valt dus niet onder de aansprakelijkheidsverzekering van de school. Onrechtmatig gedrag van kinderen valt onder de verantwoordelijkheid van de ouders. Het is daarom verstandig dat u ook zelf een aansprakelijkheidsverzekering afsluit. Geneeskundige- en tandheeskundige zorgkosten kunt u ook het beste zelf verzekeren. Deze kosten vallen niet onder de verzekering van de school.

Onze school beschikt over een klachtenregeling, waarin staat wat u kunt doen als u een klacht heeft. Voor meer informatie verwijs ik u naar de praktische gids.

'NATUURLIJK...
VERWONDERWIJS'

IKC
HEI &
BOS

